

МАЈ ≈ МЕСЕЦ МАТЕМАТИКЕ

M³

www.m3.rs

Transire suum pectus mundoque potiri

Архимед (287–212. п.н.е.)

„Уздигни се изнад себе и схвати свет“, каже Архимед у трећем веку пре нове ере. На ободу хеленске цивилизације, у древној Сиракузи, један од највећих математичара свих времена покушава да управо уз помоћ математике разуме себе и учини свет бољим. Математичким инструментима Архимед ће бранити град од варвара свог доба, Римљана. На крају, он ће сопственим животом покушати да заштити саму математику и настрадати док римски војници буду газили његове кругове.

Два века касније, Архимедови кругови се изнова затварају. Римски гувернер Цицерон у Сиракузи открива гроб славног математичара указујући поштовање које нова цивилизација има према круговима на којима је подигнута. Миленијум и по након тога, ренесансни уметник Леонардо да Винчи још једном исцртава Архимедове кругове, смештајући човека у њихово средиште.

Четири века потом, поново се затвара Архимедов круг – математичари из целог света 1932. године успостављају Филдсову медаљу, која се, у недостатку Нобелове награде за математику, додељује математичким умовима који су се издигли изнад себе и схватили свет. На кружну медаљу од злата утискују Архимедов лик и његову поруку на латинском језику.

Архимедова порука овог маја долази у Србију, затварајући још један од његових кругова. Центар за промоцију науке и Математички институт Српске академије наука и уметности по други пут организују националну научнопопуларну манифестацију

„Мај месец математике“, која траје од 29. априла до 29. маја 2013. Након што је програме прошлогодишње манифестације видело више од 100.000 људи, математика је поново на улицама и трговима, у галеријама, салама за предавања, школама и факултетима.

„Мај месец математике“ је научнопопуларна манифестација, која се истовремено организује у 20 градова Републике Србије. Са њом математика овог пролећа описује нови круг преко целе земље. Током месеца дана, за школску децу, за студенте, али и за грађане свих узраста организује се интерактивне изложбе, математичке радионице, популарна предавања, филмске пројекције и јавне трибине.

„Мај месец математике“ се организује уз покровитељство Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Манифестацију су подржали сви универзитети из Србије, бројне школе, струковна друштва и невладине организације, домаћи и страни културни центри, на десетине медијских кућа, али и многи партнери и спонзори из привреде. Током маја 2013. Београд и друге српске градове ће посетити најугледнији математичари из Европе и света.

Заједно са другим математичарима које су Центар за промоцију науке и Математички институт САНУ окупиле овог маја у новом математичком кругу, он у Србију доноси дух Филдсове медаље и са њом Архимедову поруку. *Уздигни се изнад себе и схвати свет.*

МЕЂУНАРОДНИ ПOKPOBИTEЉ: СЕДРИК ВИЛАНИ (1973)

Гост и међународни покровитељ „Маја месеца математике“ Седрик Вилани (*Cédric Villani*) модерни је јунак Републике Француске. Као један од најталентованијих математичара на свету, Вилани се ухватио у коштац са најтежим проблемима у областима диференцијалних једначина и математичке физике. За своје резултате је 2010. године добио Филдсову медаљу, највеће светско признање које се додељује математичарима.

СПЕЦИЈАЛНИ ГОСТ: АЛЕСАНДРО ВЕЦОЗИ (1950)

Гост „Маја месеца математике“, италијански сликар Алесандро Вецози (*Alessandro Vezzosi*), професор је на Универзитету у Фиренци и директор Музеа идеале Леонардо да Винчи. Написао је књигу *Леонардо да Винчи: Ренесансни човек*, и сматра се једним од највећих експерата за Да Винчијево дело.

ЛЕОНАРДО ДА ВИНЧИ (1452–1519)

Сликар, скулптор, архитекта, музичар, математичар, инжењер, изумитељ, анатом, геолог, картограф, ботаничар и писац, Леонардо да Винчи је најзначајнија фигура италијанске ренесансе. Рођен у Фиренци, Леонардо је створио дела као што су слике Мона Лиса и Тајна вечера и цртеж Витрувијанског човека. Истражите његов допринос математици.

ЖИВА ТЕОРЕМА

Дело Седрика Виланија *Жива теорема*, које су у српском издању објавили ЦПН и МИ САНУ, истински је узбудљиво и необично штиво које читаоце дословно уводи у свет математичког истраживања. Ова књига описује пут ка решењу Ландауовог пригушења и представља најживљи доказ настанка Виланијевог изузетног научног дела, за које је добио највећу светску награду.

МАТЕМАТИКА ОКО НАС

Интерактивни програм Математика око нас користи елементе из свакодневног живота како би приказао значај и примену математичког знања. У оквиру ове програмске целине посматрајте колонију мрва и истражите како ови инсекти прелазе раскрсницу, истражите колико је милион, који је најкраћи пут за трговца, како ради тродимензионални штампач, гласајте за најлепшу математичку формулу, играјте се црталицом или једноставно седите на „сома“ коцкама...

ЛЕОНАРДОВИ ПОЛИЕДРИ

Полиедри изложени у Галерији Робне куће Београд и дуж Кнез Михаилове улице, инспирисани су оригиналним илустрацијама које је Леонардо Да Винчи нацртао за књигу *De Divina proportione*. О божанској пропорцији Луке Пачолија. Захваљујући сарадњи са Музеом идеале Леонардо да Винчи, из Фиренце, српски дизајнер Недељко Ацић конструисао је око 40 Леонардових полиедара: Поставку је подржао Италијански институт за културу у Београду.

МИНЕРАЛИ И КРИСТАЛИ

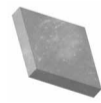
Минерали су природна једињења са строго уређеном атомском структуром и различитим физичким карактеристикама. Могу бити у форми кристала, правилног геометријског облика условљеног унутрашњом грађом и распоредом јона и атома у простору. Упознајте математички универзум минерала и кристала.

МАТЕМАТИКА И ПРИРОДА

Истражите математичке објекте у живом свету. Како су настале леопардове пеге? Како их описати диференцијалним једначинама? Како експоненцијалним једначинама предвидети бројност бактерија? Шта све можемо да опишемо Фибоначијевим низом, шта златним пресеком, а где се све могу наћи билатерална и радијална симетрија...?

МАТЕМАТИЧКИ КАЛЕНДАР

- **30. април – 29. маја**
Галерија Робне куће Београд, Кнез Михаилова 5
Централна математичка изложба
- **13-17. мај**,
Београдски сајам
57. међународни сајам технике и техничких достигнућа Корак у будућност
- **14-16. мај**,
Хотел Парк, Његошева 2
**Међународна конференција:
Improvement: cognitive, moral and moods**
- **24-25. мај**,
Математички факултет БУ, Студентски трг 3,
IV симпозијум: Математика и примене
- **28. мај**,
Удружење „М. Миланковић“, Поп Лукина 16
Отварање сталне поставке о Милутину Миланковићу
- Сваког уторка у **14.15 часова**,
МИ САНУ, Кнез Михаилова 36
**Семинар за оне који желе да знају више:
Рачунарство и примењена математика**

ТРИБИНЕ

Посебан део предавачког програма представља серија од осам научнопопуларних трибина:

- **08. мај, Календар**
- **10. мај, Леонардо**
- **15. мај, Биоетика**
- **17. мај, Прости бројеви**
- **20. мај, Геномика ума**
- **21. мај, Суперкомпјутери**
- **24. мај, Дигитализација**
- **29. мај, Филозофија и математика**

РАДИОНИЦЕ

Сваког дана ЦПН организује радионице за школе, као и отворене радионице за посетиоце свих узраста:

- **Математика и игра**
- **Математика и генетика**
- **Геометрија кроз оригами**
- **Тродимензионални тетрис**
- **Финансијска математика**
- **Перископ**
- **Пут на Марс**

ПРОГРАМИ СЕ ОДИГРАВАЈУ У ПРОСТОРУ ЦЕНТРАЛНЕ МАТЕМАТИЧКЕ ИЗЛОЖБЕ, ГАЛЕРИЈА РОБНЕ КУЋЕ БЕОГРАД КНЕЗ МИХАИЛОВА 5, БЕОГРАД РАДНО ВРЕМЕ ОД 10:30 ДО 21:30Ч УЛАЗ ЈЕ СЛОБОДАН.

Све трибине почињу у 18 часова у Сали за предавања.

ПОПУЛАРНА МАТЕМАТИЧКА ПРЕДАВАЊА

Галерија у Робној кући Београд,
Кнез Михаилова 5, Београд

7. мај, уторак

18h
Бранислав Боричић
Немогуће и могуће

8. мај, среда

18h
ТРИБИНА: Календар
Модератор: Слободан Бубњевић

9. мај, четвртак

18h
Србољуб Симић
Класична механика – између математике и физике
19h
Милош Чанак
Аполонијеви кругови у музици

10. мај, петак

18h
ТРИБИНА: Леонардо
Модератор: Добривоје Лале Ерић

13. мај, понедељак

18h
Борислав Гајић
Брахистохрона или крива најбржег спуста
19h
Бождар Јовановић
Фукоово клатно. Кратко путовање кроз механику, топологију и геометрију

14. мај, уторак

18h
Бранко Урошевић
Mathematica у математици и економији
19h
Јаблан Славик
Визуелна математика

15. мај, среда

18h
ТРИБИНА: Биоетика
Модератор: Дубравка Вејновић

16. мај, четвртак

18h
Филип Јевтић
Симетрија у музици
19h
Ђуро Коруга
Лепота и узвишеност математике Натуралис

17. мај, петак

17h
Синиша Црвенковић
Развијање математичких способности
18h
ТРИБИНА: Прости бројеви
Модератор: Војислав Андрић

20. мај, понедељак

18h
ТРИБИНА: Геномика ума
Модератор: Вељко Милутиновић

21. мај, уторак

18h
ТРИБИНА: Суперкомпјутери
Модератор: Зоран Огњановић

22. мај, среда

18h
Синиша Црвенковић
Математика је закон
19h
Александра Равас
Вероватноћа – Дете математике и порока или Како су Паскал и Ферма, уз малу помоћ једног француског витеза, засновали теорију вероватноће

23. мај, четвртак

18h
Ђорђе Баралић
Пепељуга у свету математике
19h
Александар Ваљаревић
Multilayer digital maps (maps with many different and structure's data)

24. мај, петак

18h
ТРИБИНА: Дигитализација
Модератор: Тамара Вученовић

27. мај, понедељак

18h
Звонимир Шикић
Лаплас и вероватноћа
19h
Татјана Давидовић
Жива бића као инспирација за развој алгоритама

28. мај, уторак

18h
Небојша Икодиновић
Коши и инфинитезимални приступ
19h
Радош Бакић
Анри Поенкаре – Живот посвећен науци

29. мај, среда

18h
(У простору Галерије САНУ)
Весна Манојловић
Сродност Бахових принципа компоновања са математиком
19h
ТРИБИНА: Филозофија и математика
Модератор: Зоран Марковић

Центар за промоцију науке је државна институција основана Законом о научноистраживачкој делатности 2010. године. ЦПН популаризује и промовише науку, развија научну писменост и повезаност и афирмише идеје економије знања, буди радозналост и подстиче младе да се одреде за пут науке.

www.cpn.rs

Математички институт САНУ, један од института Српске академије наука и уметности, основан је 1946. године. МИ САНУ спроводи истраживања у области математике, механике и информатике, али такође активно учествује у промоцији математике у широј јавности, међу студентима, наставницима и грађанима.

ФИЛМСКИ ПРОГРАМ

Галерија у Робној кући Београд,
Кнез Михаилова 5, Београд

ПОНЕДЕЉАК

19h **TED Talks**
• Жан-Баптист Мишел: **Математика историје**
• Маркус де Сутој: **Симетрија, загонетка стварности**
• Конрад Волфрам: **Учење деце стварне математике с рачуналима**
• Џефри Вест: **Изнанађујућа математика градова и корпорација**

УТОРАК

17h **TED Talks** (Реприза)

19h **Селекција са Math Festivala**

СРЕДА

17h **Селекција са Math Festivala** (Реприза)

19h **Селекција кратких филмова**
• Патак **Дача у свету математике**, анимирани
• **3x3**, Нуњо Роха
• **The Power of X, Pi**
• **Рачуница љубави**, Ден Клифтон
• **Players**, Пилви Такала

ЧЕТВРТАК*

17h **Селекција кратких филмова** (Реприза)

19h **Discovery**, образовни документарци
• 09. мај: **Вероватноћа**
• 16. мај: **Статистика**
• 23. мај: **Алгебра: односи и пропорције**
• 30. мај: **Геометрија**

ПЕТАК*

17h **Discovery**, образовни документарци (Реприза)

20h Образовни документарци **Из живота математичара**

СУБОТА / НЕДЕЉА

12 - 19h Реприза филмова приказаних током целе недеље

*Сваког четвртка и петка нови филм

МАТЕМАТИЧКА ДРУШТВА*

11. мај, субота

15h
„Архимедес“

18. мај, субота

15h
Друштво математичара Србије

25. мај, субота

15h
„Милутин Миланковић“

*Представљање активности

СРБИЈА И МАТЕМАТИКА

Током маја 2013. у 20 градова Србије организован је разноврстан програм којим математика излази на улице, тргове и речне обале, осваја галерије, музеје и друге јавне просторе.

